

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

- GEOGRAFIA

Opracowanie: mgr Małgorzata Sławek - nauczyciel geografii.

I. SPOSÓB INFORMOWANIA O WYMAGANIACH NA POSZCZEGÓLNE OCENY. PRIORYTETY OCENIANIA W GEOGRAFII.

1. Sposoby informowania.

- informacja pisemna przekazana uczniowi przez nauczyciela na pierwszych zajęciach rozpoczynających rok szkolny oraz na ostatnich zajęciach kończących pierwsze półrocze
- informacje o formach oceniania uczniowie mają obowiązek wkleić w zeszyt uczniowski, a zapoznanie się z zasadami potwierdzić podpisem na liście

II. PRIORYTETY OCENIANIA W GEOGRAFII.

2. Edukacja geograficzna w gimnazjum stwarza uczniowi możliwości do:

- zrozumienia otaczającego nas świata i poruszania się w przestrzeni geograficznej
- przygotowania do przemian społecznych, gospodarczych i politycznych zachodzących w regionie, kraju i na świecie
- kształtowania postaw ludzi otwartych, aktywnych, tolerancyjnych i twórczych;
- świadomego podejmowania decyzji

3. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć ucznia, którym w szczególności podlegają:

- przyrost wiadomości w zakresie:
 - wskazywania i opisywania faktów, nazw geograficznych, terminów,
 - zrozumienia związków i zależności zachodzących w przestrzeni geograficznej

4. przyrost umiejętności w zakresie:

- samodzielnego porządkowania i wartościowania informacji,
- posługiwania się zdobytymi informacjami z różnych źródeł (np. interpretowanie danych statystycznych, czytanie mapy),
- praktycznego stosowania informacji (np. orientacja na mapie),
- twórczego rozwiązywania problemów,
- prezentowania treści geograficznych (np. formułowanie notatki w zeszycie przedmiotowym, wykonanie rysunku, szkicu, diagramu);

5. postawy

- systematyczność pracy ucznia przez cały rok (przygotowanie się do zajęć lekcyjnych, udział w wykonywaniu zadań na lekcji)
- aktywność i inicjatywa
- rozwój własnych zdolności i zainteresowań
- umiejętność współdziałania w grupie

III. FORMY I METODY SPRAWDZANIA I OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ.

1. Uczniowie mogą być oceniani:

- w sali lekcyjnej,
- podczas zajęć w terenie,
- podczas spotkań koła przedmiotowego - aktywność,
- uczestnicząc w konkursach przedmiotowych.

2. Mogą otrzymywać oceny za:

- Odpowiedzi ustne lub pisemne,
- udział w dyskusjach,
- prezentowanie pracy grupy,
- pisemne zadania testowe,
- sporządzanie modeli
- stosowanie zintegrowanej wiedzy do rozwiązywania problemów (według wymagań standardów),
- wykonanie ćwiczeń, zadań domowych i projektów
- inne działania wynikające z zainteresowań ucznia, wiążące się z programem nauczania geografii jak i wykraczające poza program, np.:
 - własne działania na rzecz środowiska potwierdzone przez nauczycieli lub dyrektora szkoły
 - przygotowanie materiału do nowej lekcji,
 - zorganizowanie wystawy, konkursu itp.

3. Zarówno odpowiedzi ustne jak i pisemne powinny być oparte o umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji:

- podręcznika,
- zeszytu ćwiczeń,
- map różnej treści,
- rocznika statystycznego,
- słownika geograficznego,
- czasopism,
- literatury popularno - naukowej,
- internetu,
- innych źródeł.

IV. KRYTERIA OCENIANIA I ZASADY WYSTAWIANIA OCEN, WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY.

1. Oceny pracy ucznia dokonuje się według skali od 1 do 6.

2. Wiedzę i umiejętności ucznia klasyfikuje się na poziomach:

- podstawowym - obejmuje on poziom konieczny i podstawowy co łączy się z oceną dopuszczającą (2) lub dostateczną (3),
- ponadpodstawowym - poziom rozszerzający, dopełniający i wykraczający co łączy się z oceną dobrą (4), bardzo dobrą (5) i celującą (6).

3. Przy odpowiedzi ustnej i pisemnej ocenie podlegają:

- poziom merytoryczny (umiejętność doboru i zakresu treści, wyjaśnienie zjawisk i procesów, poprawne stosowanie terminów i nazw geograficznych),

- przy pracach pisemnych zwraca się uwagę na samodzielność wykonanej pracy, dokładność wykonanych rysunków, wykresów, map a także konstrukcję pracy.

Ogólne wymagania programowe z geografii na poszczególne oceny

OCENA	OPANOWANIE UMIEJĘTNOŚCI I AKTYWNOŚĆ Uczeń:	POSIADANA WIEDZA
niedostateczna	<ul style="list-style-type: none"> • nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń wymagających podstawowych wiadomości • nie potrafi korzystać z mapy ani zlokalizować głównych obiektów geograficznych na mapie, globusie, planie 	<ul style="list-style-type: none"> • braki w wiedzy są bardzo duże i uniemożliwiają zdobycie kolejnych wiadomości
dopuszczająca	<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje wskazane przez nauczyciela obiekty geograficzne na mapie świata na mapach kontynentów i państw • odczytuje treści dowolnej mapy tematycznej • wyszukuje w tablicach statystycznych niezbędne dane statystyczne • samodzielnie korzysta z encyklopedii, słowników geograficznych • rozumie i wyjaśnia podstawowe pojęcia • podaje przykłady różnych form na powierzchni Ziemi • wyznacza kierunki na mapie, globusie, planie • wymienia formy użytkowania ziemi (użytki rolne, lasy, wody, nieużytki...) 	<ul style="list-style-type: none"> • w wiedzy ucznia są braki, które można usunąć

<p>dostateczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje treści różnych map i umie wykazać związki pomiędzy elementami środowiska przyrodniczego a działalnością gospodarczą człowieka • podaje przykłady negatywnych skutków działalności człowieka na poszczególne sfery i sposoby ich likwidacji • przeprowadza prostą analizę danych statystycznych i interpretację danych statystycznych • w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje ze zrozumieniem terminologię naukową • oblicza odległości w terenie przy pomocy skali • odczytuje wysokość względną i bezwzględną • określa współrzędne geograficzne • odczytuje formy rzeźby terenu • wyjaśnia wpływ koncentracji ludności na środowisko przyrodnicze • wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na rozwoju rolnictwa • wymienia działy gospodarki narodowej 	<ul style="list-style-type: none"> • opanował podstawowe wiadomości programowe z geografii, pozwalające mu na rozumienie najważniejszych zagadnień
<p>dobra</p>	<ul style="list-style-type: none"> • konstruuje proste diagramy różnych typów • sporządza różne wykresy i tabele, plany i proste mapki tematyczne • analizuje schematy • odszukuje miejsca na mapie i globusie, mając współrzędne geograficzne • uzasadnia konieczność generalizacji map • dostrzega i wyjaśnia związki zachodzące pomiędzy różnymi procesami na Ziemi • analizuje przekroje geologiczne • omawia najważniejsze wydarzenia w historii Ziemi • omawia skutki społeczne, gospodarcze zmian liczby ludności • zna cechy (dominanty) wybranych państw Azji, Afryki, Ameryki 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń opanował materiał na ocenę dobrą

	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje funkcje przemysłu i wyjaśnia czynniki lokalizacji przemysłu • porównuje wskaźniki urbanizacji w różnych krajach • potrafi różnicować kraje na wysoko i słabo rozwinięte stosując różne kryteria • wyjaśnia przyczyny zróżnicowania rolnictwa 	
bardzo dobra	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo dobiera źródła informacji w zależności od opracowywanych problemów • wyjaśnia różnorodne procesy zachodzące na powierzchni i we wnętrzu Ziemi • czyta mapy wykonane w różnej skali i interpretuje ich treści • wskazuje praktyczne wykorzystanie zdjęć lotniczych i satelitarnych • opisuje pojęcia i zjawiska astronomiczne, wykorzystując różne materiały źródłowe • wyciąga wnioski na podstawie informacji zawartych na planach i mapach • czyta tablice stratygraficzne i na ich podstawie wyciąga wnioski • wskazuje współzależności między środowiskiem przyrodniczym (klimat, rzeźba terenu, stosunki wodne, gleby, bogactw naturalne) a warunkami życia i gospodarki człowieka • wyjaśnia przyczyny zróżnicowania procesów rzeźbotwórczych na Ziemi • prezentuje na forum klasy problemy ludności wielkich miast i wsi • omawia wpływ przekształceń ustrojowych na zmianę struktury zawodowej ludności i zatrudnienie w sektorach gospodarki narodowej • omawia cechy gospodarki rynkowej, jej pozytywne i negatywne skutki • wykazuje aktywną postawę w czasie lekcji • wykonuje dodatkowe zadania • bierze udział w konkursach 	<ul style="list-style-type: none"> • w pełni opanował materiał przewidziany na ocenę bardzo dobrą

celująca	<ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w konkursach i zdobywa wysokie miejsca • systematycznie wzbogaca swoją wiedzę korzystając z różnych źródeł informacji • samodzielnie wykonuje zadania o dużym stopniu trudności • samodzielnie dokonuje obserwacji i prowadzi dokumentację • pełni rolę asystenta na lekcjach geografii (dzieli się wiedzą z innymi uczniami) 	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń opanował wszystkie wymagania przewidziane programem nauczania na ocenę bardzo dobrą. Jest twórczy, wykazuje dużą samodzielność oraz dodatkowe zainteresowanie przedmiotem, z sukcesem biorąc udział w konkursach.
----------	---	---

V. WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY DLA UCZNIÓW Z DYSFUNKCJAMI

- uczniowi z dysleksją - wydłuża się czas na wykonanie zadania, pracy pisemnej (docenia się przede wszystkim wysiłek włożony w wykonanie różnych zadań)
- ucznia z dysgrafią - w większym stopniu ocenia się na podstawie wypowiedzi ustnych, w pracach pisemnych ocenia się przede wszystkim ich treść (stronę merytoryczną)
- innego typu schorzenia - zgodnie z zaleceniami poradni

VI. NARZĘDZIA SPRAWDZAJĄCE STOPIEŃ OPANOWANIA WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI. ZASADY PRZEPROWADZANIA TESTÓW, SPRAWDZIANÓW ORAZ USTALENIE FORM POPRAWIANIA OCENY.

Kryteria ocen z prac pisemnych

- Przed testem i sprawdzianem uczniowie są informowani o zakresie materiału, stopniu trudności i kryteriach oceniania z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
- Czas pracy zależy od stopnia trudności i ilości zadań.
- W przypadku stwierdzenia niesamodzielności pracy podczas sprawdzianu pisemnego nauczyciel odbiera pracę uczniowi i otrzymuje ocenę niedostateczną, bez możliwości poprawy

Narzędzie	Zasady przeprowadzania	Formy poprawiania	Ilość w semestrze
Sprawdzian /Test do 45 min <u>WAGA 5</u>	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzony po powtórzeniu materiału • zapowiedziany 1 tydzień przed terminem- wpis do dziennika • informacja o ocenie na pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdzenie i oddanie do 2 tygodni • uczeń może poprawić ocenę negatywną w terminie ustalonym z nauczycielem, 	przynajmniej 1 x w półroczu

	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdzian/test do wglądu na spotkaniach indywidualnych u nauczyciela 	nie później niż 2 tygodnie od sprawdzenia i omówienia pracy	
Kartkówka 10-15 minut <u>WAGA 3</u>	<ul style="list-style-type: none"> • obejmuje materiał z trzech ostatnich tematów • nie jest zapowiadana • informacja o ocenie pisemna na kartkówce • kartkówki do wglądu u nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdzenie i oddanie w ciągu tygodnia • istnieje możliwość poprawy w terminie do dwóch tygodni od uzyskanej oceny 	w zależności od omawianego materiału
Odpowiedź ustna <u>WAGA 3</u>	<ul style="list-style-type: none"> • obejmuje materiał z ostatniego tematu • nie jest zapowiadana • informacja o ocenie ustna 	<ul style="list-style-type: none"> • istnieje możliwość poprawy w terminie do dwóch tygodni od uzyskanej oceny 	w zależności od omawianego materiału
<p>Zgodnie z WSO uczeń jest zobowiązany wpisać oceny do dzienniczka ucznia i informować o nich rodziców.</p>			

- Uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisać pracę w ciągu 2 tygodni po nieobecności w szkole w terminie ustalonym przez nauczyciela (termin ten może ulec wydłużeniu zgodnie z zasadami WSO).
- Uczeń, który nie napisze sprawdzianu w ustalonym terminie otrzymuje ocenę niedostateczną.

VII. USTALENIE SPOSOBÓW WSKAZYWANIA KIERUNKÓW DALSZEJ PRACY UCZNIĄ.

1. Omówienie pracy pisemnej i wskazanie braków w opanowaniu materiału oraz wskazanie sposobów uzupełnienia wiadomości.
2. Indywidualne rozmowy z uczniem i rodzicami w celu ukierunkowania pracy ucznia zdolnego, ucznia z trudnościami w nauce, ucznia z dysfunkcjami.
3. Współdziałanie z uczniem zdolnym w celu rozwijania jego zainteresowań.
4. Nauczyciel może pomóc uczniowi w nauce w czasie swoich konsultacji.

ZASADY OCENIANIA NA LEKCJACH GEOGRAFII I PÓŁROCZE KL. I

Forma	WAGA	Kryteria ocenianie
Sprawdziany	5	- przeprowadzane po zakończeniu działu; - zapowiadane są co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem; - uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisać zaległy sprawdzian, zgodnie z WSO. - częstotliwość : 2-3
Kartkówki lub odpowiedzi ustne	3	- obejmują materiał z trzech lekcji (nie muszą być wcześniej zapowiadane) - częstotliwość: ok. 3
Ćwiczenia	1	- wykonywane na lekcji oraz w domu w zeszyte ćwiczeń, bądź na kartach pracy; - częstotliwość : 4-5
Praca domowa	1	- może być pisemna, zadana w zeszyte przedmiotowym - częstotliwość : 2
Zadania egzaminacyjne	3	-rozwiązanie zestawu zadań egzaminacyjnych; - częstotliwość : 1-2
Projekt	3	- praca długoterminowa „Obserwacje meteorologiczne” -częstotliwość : 1
Aktywność na lekcjach	1	- ocenianiu podlega zaangażowanie w tok lekcji, umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów, praca w grupach, udział w dyskusjach, prowadzących do wyciągania wniosków,
Dodatkowe formy aktywności		- udział w konkursach geograficznych, uczęszczanie na kółko przedmiotowe; - zasady oceniania zgodnie z WSO

- POPRAWY : 2 x w półroczu

- LIMIT – 2 X – zgłaszanie nieprzygotowania do zajęć lub form niezapowiedzianych- na początku lekcji

ZASADY OCENIANIA NA LEKCJACH GEOGRAFII I PÓŁROCZE KL. II

Forma	WAGA	Kryteria ocenianie
Sprawdziany	5	<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzane po zakończeniu działu; - zapowiadane są co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem; - uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisać zaległy sprawdzian, zgodnie z WSO. - częstotliwość : 2-3
Kartkówki lub odpowiedzi ustne	3	<ul style="list-style-type: none"> - obejmują materiał z trzech lekcji (nie muszą być wcześniej zapowiadane) - częstotliwość: ok. 3
Ćwiczenia	1	<ul style="list-style-type: none"> - wykonywane na lekcji oraz w domu w zeszyte ćwiczeń, bądź na kartach pracy; - częstotliwość : 4-5
Praca domowa	1	<ul style="list-style-type: none"> - może być pisemna, zadana w zeszyte przedmiotowym - częstotliwość : 2
Zadania egzaminacyjne	3	<ul style="list-style-type: none"> -rozwiązanie zestawu zadań egzaminacyjnych; - częstotliwość : 1-2
Aktywność na lekcjach	1	<ul style="list-style-type: none"> - ocenianiu podlega zaangażowanie w tok lekcji, umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów, praca w grupach, udział w dyskusjach, prowadzących do wyciągania wniosków,
Dodatkowe formy aktywności		<ul style="list-style-type: none"> - udział w konkursach geograficznych, uczęszczanie na kółko przedmiotowe; - zasady oceniania zgodnie z WSO

- POPRAWY : 2 x w półroczu

- LIMIT – 1 X – zgłaszanie nieprzygotowania do zajęć lub form niezapowiedzianych- na początku lekcji !

ZASADY OCENIANIA NA LEKCJACH GEOGRAFII I PÓLROCZE KL. III

Forma aktywności WAGA	Częstotliwość	Uwagi/Kryteria ocenianie
Sprawdziany 30 min - 1 godz. 5	Co najmniej trzy	- przeprowadzane po zakończeniu działu; - zapowiadane są co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem; - uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisać zaległy sprawdzian, zgodnie z WSO.
Test egzaminacyjny 30 min - 1 godz. 5	Jeden	- zapowiadane są co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem; - uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisać zaległy sprawdzian, zgodnie z WSO.
Kartkówki lub odpowiedzi ustne - 10 min 3	Co najmniej trzy	- obejmują materiał z trzech lekcji (nie muszą być wcześniej zapowiadane)
Ćwiczenia 1	Co najmniej pięć	- wykonywane na lekcji w zeszytach ćwiczeń, bądź na kartach pracy;
Praca domowa 1	Co najmniej dwie	- może być pisemna, zadana w zeszytach przedmiotowym lub w zeszytach ćwiczeń;
Zadania egzaminacyjne 3	Co najmniej trzy	- rozwiązanie zestawu zadań egzaminacyjnych;
Aktywność na lekcjach 1	Co najmniej raz	- ocenianiu podlega zaangażowanie w tok lekcji, umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów, praca w grupach, udział w dyskusjach, prowadzących do wyciągnięcia wniosków,
Dodatkowe formy aktywności Zgodnie z WSO	nieokreślona	- udział w konkursach i olimpiadach biologicznych, uczęszczanie na kółka przedmiotowe;

- POPRAWY 2 X

- LIMIT – 2 X – zglaszanie nieprzygotowania do zajęć lub form niezapowiedzianych na początku lekcji !